

Työ ja turva -osasto/PV/ea

25.5.2020

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta  
[StV@eduskunta.fi](mailto:StV@eduskunta.fi)

**HE 78/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-epidemian vuoksi annetun lain muuttamisesta**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-epidemian vuoksi. Lakiin lisättäisiin väliaikaisina muutoksina työttömyysetuuden sovittelun suojaosan korottaminen sekä liikkuvuusavustuksen kokoaikatyöhön liittyvän työmatkan aikarajan muuttaminen kahteen tuntiin. Lakiehdotuksen tarkoituksena on lisätä väliaikaisesti työllistymisen kannusteita huoltovarmuuden turvaamiseksi poikkeusoloissa maa- ja metsätalousministeriön toimialan kannalta kriittisissä tehtävissä, mutta myös laajemmin tukea työn vastaanottamista ja tuen saajien taloudellista tilannetta covid-19-epidemian vallitessa.

SAK pääsääntöisesti kannattaa hallituksen esitystä. Työttömyysturvaan on koronakriisin aikana tehty useita tarpeellisia muutoksia. Nyt käsittelyssä oleviin muutoksiin on syntynyt tarve erityisesti maatalouden kausityövoiman saannin turvaamiseksi. Erillisten lainsäädäntömuutosten sijaan olisi tärkeää päästä pian takaisin kolmikantaiseen suunnitelmalliseen lainsäädäntövalmisteluun. Työttömyysturvan hakijamäärät ovat kasvaneet huomattavasti, joten Kela ja työttömyyskassat ovat haastavassa tilanteessa selviytyäkseen eri aikoina voimaan tulevien ja eri aikoihin päättyvien muutosten toteuttamisessa. SAK näkee, että muutosten voimassaoloa tulisi yhdenmukaistaa siten, että nämä muutokset olisivat voimassa vuoden loppuun saakka.

Työttömyysturvaa koskevat muutokset tulee SAK:n näkemyksen mukaan koskea hallituksen esityksen mukaisesti kaikkia työttömiä. Myös yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Koronakriisi aiheuttaa tarpeen tukea maataloustyön lisäksi myös muun työn vastaanottamista sekä alueellista liikkuvuutta työn perässä. Valitettavasti liikkuvuusavustus on edelleen hyvin vähän käytetty ja huonosti tunnettu etuus, kuten hallituksen esityksessäkin todetaan. Avustusta koskevat muutokset sekä edelleen tehostettu viestintä ovat tarpeellisia, jotta muutoksilla olisi toivottuja kannustusvaikutuksia.

SAK kannattaa liikkuvuusavustuksen kokoaikatyöhön liittyvän työmatkan aikarajan muuttamista kolmesta tunnista kahteen tuntiin. Muutos tulisi SAK:n näkemyksen mukaan koskea myös työhön liittyvää koulutusta ja muutoksen soveltamisaikaa tulisi muuttaa.

Työ ja turva -osasto/PV/ea

25.5.2020

Liikkuvuusavustusta voidaan myöntää koulutuksen perusteella, jos työpaikan saaminen edellyttää osallistumista työhön liittyvään koulutukseen. Keskeistä tällöin on, että koulutus liittyy nimenomaan tietyn työpaikan saamiseen. Maatalouden kausitöihin pääsemiseen liittyvän koulutuksen lisääminen edistäisi osaltaan kotimaisten työnhakijoiden mahdollisuuksia osoittaa työnantajille omaa osaamistaan tai tarvittavaa osaamispotentiaaliaan. SAK:n näkemyksen mukaan liikkuvuusavustuksen myöntäminen työhön liittyvään koulutukseen tukisi näin hallituksen esityksen tavoitteita. Koulutuksen rajaaminen ulos kahden tunnin väliaikaisista muutoksista aiheuttaisi myös epäselvyyttä etuuden vähäisten hakijoiden piirissä sekä tarpeetonta työtä työttömyysturvan toimeenpanijoille.

Liikkuvuusavustusta ei hallituksen esityksen mukaan maksettaisi väliaikaisen poikkeuksen mukaisen työmatkaan kuluvan keskimääräisen ajan perusteella enää 1.11.2020 alkaen, vaikka sen maksuaikaa olisi edelleen jäljellä. SAK painottaa, että liikkuvuusavustuksen maksaminen samoilla säännöksillä kauden loppuun saakka olisi kaikkien kannalta selkeämpää.

Esityksessä ehdotetaan työttömyysturvan suojaosan väliaikaista korottamista nykyisestä 300 eurosta 500 euroon kuukaudessa ja 279 eurosta 465 euroon neljän kalenteriviikon aikana. SAK tukee esitettyä muutosta. Samalla SAK toteaa, että sovitellun päivärahan kehittämistä tulee jatkaa myös kokonaisvaltaisesti.

SAK esittää hallituksen esitykseen lisättäväksi yhden muutoksen korjausesityksenä väliaikaisista poikkeuksista annettuun lakiin. Laista tulee poistaa siirtymäsäännös, jonka mukaan 13 viikon työssäoloa ei sovelleta, jos TTL 6 luvun 7 § tarkoitettu enimmäisaika on kesken. Tämä säännös johtaa tilanteisiin, joissa ne Kelan peruspäivärahan saajat, joilla enimmäisaika on kesken, eivät pääse siirtymään ansiosidonnaiselle työttömyysturvalle lyhyemmällä 13 viikon työssäoloehdolla. Työmarkkinatukea aiemmin saaneet puolestaan voivat. Näin ollen lain soveltaminen asettaa tältä osin peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea saavat eriarvoiseen asemaan.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot

Sosiaaliasioiden päällikkö Pirjo Väänänen, SAK ry, [pirjo.vaananen@sak.fi](mailto:pirjo.vaananen@sak.fi)